

# **La Confederaziun svizra represchentada tras**

## **I'Uffizi federal da cultura (UFC)**

Hallwylstrasse 15  
CH-3003 Berna

ed

## **il chantun Grischun**

(retschavidra da l'agid finanziel)

represchentà tras il Departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient dal Grischun  
(DECA)  
Quaderstrasse 17, 7000 Cuira

concludan la suandanta

# **CUNVEGNA DA PRESTAZIUN**

## **1. Situaziun da partenza e finamiras surordinadas**

Il mantegniment e la promoziun da la lingua e cultura rumantscha sco er la promoziun da la lingua e cultura taliana èn pitgas impurtantas da la politica da linguas da la Confederaziun. La finamira surordinada da questa promoziun è quella da rinforzar las duas linguas minoritaras e lur posiziun en la societad en Svizra ed en il chantun Grischun.

Cun il sustegn finanziel da la Confederaziun realisescha e promova il chantun Grischun projects che han la finamira da rinforzar la trilinguitad entaifer l'administraziun chantunala, surtut en contact cun las autoritads communalas e cun la populaziun sco er en il sector da furmaziun.

Grazia als agids finanzials da la Confederaziun sustegna il chantun Grischun ultra da quai las organisaziuns linguisticas ch'èn activas per il rumantsch ed il talian sin plaun surregional, l'activitad editoriala rumantscha sco er mesiras per promover la lingua rumantscha e taliana en las medias.

Questa cunvegna da prestaziun determinescha las cundiziuns da basa per conceder agids finanzials da la Confederaziun al chantun Grischun per ils onns 2025–2028.

## **2. Basa legala e furma giuridica**

La cunvegna da prestaziun sa basa sin ils artitgels 21-25 da la Lescha federala davart las linguas naziunalas e la chapientscha tranter las cuminanzas linguisticas (Lescha da linguas, LLing; CS 441.1) resp. sin ils artitgels 17-21 e 26-27 da l'Ordinaziun davart las linguas naziunalas e la chapientscha tranter las cuminanzas linguisticas (Ordinaziun da linguas, OLing; CS 441.11) sco er sin l'artitgel 16 alinea 2 da la Lescha federala dals 5 d'october 1990 davart agids finanzials ed indemnizaziuns (Lescha da subvenziuns, LSu; CS 616.1) ed ella è in contract da dretg public.

### **3. Durada**

La convegno da prestaziun entra en vigor retroactivamain il 1. da schaner 2025 e finescha ils 31 da december 2028.

### **4. Cundiziuns da basa e prioritads en la perioda da promoziun 2025-2028**

#### **4.1. Cundiziuns da basa**

Questa convegno da prestaziun determinescha las cundiziuns da basa per conceder agids finanzials al chantun Grischun tenor l'artitgel 21 e 22 LLing.

Ils agids finanzials da la Confederaziun èn previs per ils suandants secturs:

- Projects per promover la plurilinguitad en las autoritads chantunalas, en l'administraziun chantunala sco er en il sector da furmaziun (art. 17 OLing);
- Mesiras dal chantun sco er contribuziuns a projects da terzas personas per mantegnair e promover la lingua e cultura rumantscha e taliana (art. 18 OLing);
- Sustegn d'organisaziuns e d'instituziuns (art. 19 OLing);
- Promoziun da l'activitad editoriala rumantscha (art. 20 OLing);
- Agids finanzials per mantegnair e promover il rumantsch en las medias (art. 21 OLing).

#### **4.2. Prioritads per la perioda da promoziun 2025–2028**

La Confederaziun ed il chantun elavuran prioritads cuminaivlas en il rom dal program da promoziun politic-linguistic. Per questa perioda da promoziun han ins en mira en spezial las suandantas prioritads surordinadas:

- Chantun: Realisaziun dals resultats da l'examinaziun da las subvenziuns en il sector da la promoziun da las linguas tras la Controlla federala da finanzas. Instrument strategic: «Propostas da mesiras per promover las linguas en il chantun Grischun» (october 2020); finamiras concretas e rapport: tenor il conclus da la Regenza correspondent («Realisaziun prioritara») dals 2 da favrer 2021 (prot. nr. 85/2021).
- Organisaziuns linguisticas: Ulteriura implementaziun da la planisaziun strategica e dals champs prioritars (tenor la convegno da prestaziun 2016–2020) en la nova perioda da promoziun. Evaluaziun externa da l'activitad da la Lia Rumantscha e da la Pro Grigioni Italiano al cumenzament da la perioda da promoziun.
- En general: Examinaziun e realisaziun d'ulteriuras mesiras en il sector da la diaspora e da la digitalisaziun, en spezial dal rumantsch; concept ed emprims pass per realisar il med d'instrucziun da lingua extrascolar «Avraportas» ed il «Certificat rumantsch» en tut ils tschintg idioms ed en rumantsch grischun.

Tenor la Lescha da linguas examinescha la Confederaziun regularmain l'opportunitad e l'efficacitad da las mesiras ch'èn vegnidas concluidas en il rom da las convegnoas da prestaziun (art. 23 e 25). La perioda da promoziun actuala serva damai adina er per implementar l'evaluaziun precedentia e per preparar e/u realisar ina nova examinaziun.

Las finamiras concretas ed ils indicaturs vegnan elavurads cuminaivlamain e descrìts en in'aggiunta da la cunvegna da prestaziun. En il rapport annual infurmescha il chantun, sche las finamiras èn vegnidas cuntanschidas u betg.

## **5. Incumbensas da la retschavidra da l'agid finanziel**

### **5.1. Mesiras dal chantun per promover la plurilinguitad e per mantegnair e promover la lingua e cultura rumantscha e taliana (art. 17 e 18 lit. a OLing)**

Il chantun Grischun sustegna cun agid da la Confederaziun mesiras e projects che han la finamira da promover la plurilinguitad da las autoritads chantunals, en l'administraziun chantunala ed en il sector da furmaziun sco er da mantegnair la lingua e cultura rumantscha. Las mesiras pertutgan ils suandants secturs:

- Servetschs da translaziuns e da terminologia;
- Scolaziun e furmaziun supplementara linguistica e professiunala da las emploiadas e dals emploiads chantunals (incl. persunas d'instrucziun) en dumondas da la plurilinguitad;
- Promoziun da la plurilinguitad entaifer l'administraziun chantunala;
- Projects per sensibilisar la publicitad per la plurilinguitad;
- Acquisiziun e producziun da meds didactics per l'instrucziun da lingua;
- Acquisiziun d'ina lingua naziunala a maun da l'instrucziun bilingua sin tut ils stgalims da furmaziun;
- Instrucziun en ina da las autras linguas uffizialas dal chantun sin tut ils stgalims da furmaziun.

### **5.2. Contribuziuns a projects da terzas persunas per mantegnair e promover la lingua e cultura rumantscha e taliana (art. 18 b OLing)**

Il chantun Grischun sustegna cun agid da la Confederaziun projects da terzas persunas che han en mira da mantegnair e da promover la lingua e cultura rumantscha e taliana. Ils projects sustegnids s'orienteschan als chavazzins persistenza, inclusiun ed innovaziun.

### **5.3. Sustegn d'organisaziuns e d'instituziuns (art. 19-21 OLing)**

Il chantun Grischun sustegna cun agid da la Confederaziun organisaziuns ed instituziuns che adempleschan incumbensas surregionalas en connex cun il mantegniment e la promoziun da la lingua e cultura rumantscha e taliana.

Il chantun Grischun concluda cunvegns da prestaziun cun las organisaziuns e las instituziuns (qua sutvart: cunvegns da prestaziun posteriuras). La conclusiun resp. la renovaziun da las cunvegns da prestaziun posteriuras sco er la determinaziun dals elements tematics centrals vegnan fatgas en collavuraziun cun l'Uffizi federal da cultura (UFC). Il rapport, il program annual ed il preventiv da las organisaziuns ed instituziuns sustegnidas fan part dal program annual resp. dal rapport annual ch'il chantun Grischun inoltescha al UFC (cifra 9). Il pli tard enfin la fin da favrer preschentan las organisaziuns ed instituziuns sustegnidas al chantun in rapport provisoric davart las lavurs prestadas e davart l'utilisaziun dals meds da l'onn precedent. Ils rapports ed ils quints annuals uffizials vegnan furnids suenter la decisiun dals gremis cumpetents. Las cunvegns da prestaziun posteriuras publitgeschan la Confederaziun ed il chantun en il rom dal princip da trasparenza. Las organisaziuns sustegnidas defineschan atgnas directives da trasparenza.

#### **5.3.1. Lia Rumantscha**

La Lia Rumantscha è l'organisaziun tetgala da las Rumantschas e dals Rumantschs e s'engascha per la promoziun ed il mantegniment da la lingua e cultura rumantscha en il chantun Grischun ed en Svizra. Ultra da quai represchenta ella ils interess da la minorità rumantscha.

La Confederaziun promova las activitads surregionalas da la Lia Rumantscha spezialmain en il sector da la cumplettaziun e da l'actualisaziun da la lingua, da l'instrucziun extrascolara da lingua e cultura rumantscha, dal svilup e da la realisaziun da mesiras per mantegnair e promover il rumantsch sco er per incumbensas da cussegliaziun, d'intermediaziun e da documentaziun. La Confederaziun sustegna er l'ulteriur svilup strategic per promover e sustegnair la cuminanza linguistica rumantscha entaifer ed ordaifer ils territoris linguistics tradiziunals.

La cunvegna da prestaziun posteriura tranter il chantun Grischun e la Lia Rumantscha fixescha en spezial, tge incumbensas da la Lia Rumantscha che vegnan sustegnidas cun agids finanzials da la Confederaziun e dal chantun. L'indipendenza politica da la Lia Rumantscha sco represchenta d'interess na vegn betg tutgada ed i vegn garantì che la Lia Rumantscha na surpiglia naginas incumbensas publicas genuinas da la Confederaziun e dal chantun.

### **5.3.2. Pro Grigioni Italiano**

La Pro Grigioni Italiano è l'organisaziun tetgala da las Grischunas e dals Grischuns italofons e s'engascha per la promoziun ed il mantegniment da la lingua e cultura taliana en il chantun Grischun. Ultra da quai represchenta ella ils interess da la minorità taliana.

La Confederaziun promova las activitads surregionalas da la Pro Grigioni Italiano spezialmain en ils secturs dal svilup e da la realisaziun da mesiras per mantegnair e promover il talian, en connex cun publicaziuns e la gestiun d'in post da documentaziun davart la lingua e cultura taliana en il Grischun.

La cunvegna da prestaziun posteriura tranter il chantun Grischun e la Pro Grigioni Italiano fixescha en spezial, tge incumbensas da la Pro Grigioni Italiano che vegnan sustegnidas cun agids finanzials da la Confederaziun e dal chantun. L'indipendenza politica da la Pro Grigioni Italiano sco represchenta d'interess na vegn betg tutgada ed i vegn garantì, che la Pro Grigioni Italiano na surpiglia naginas incumbensas publicas genuinas da la Confederaziun e dal chantun.

### **5.3.3. Chasa Editura Rumantscha**

La Chasa Editura Rumantscha porscha servetschs editorials professiunals ed ha la finamira da render pli visibla la scena litterara rumantscha. Tenor cunvegnientscha cun la Lia Rumantscha surpiglia la Chasa Editura Rumantscha er la publicaziun da litteratura per uffants e giuvenils. Las responsabladas vegnan determinadas en la cunvegna da prestaziun.

### **5.3.4. Fundaziun Medias Rumantschas**

La Fundaziun Medias Rumantschas elavura per las medias rumantschas mintga di in'offerta minimala da novitads en tut ils idioms rumantschs ed en rumantsch grischun e rinforza uschia l'intermediaziun d'infurmaziuns en lingua rumantscha a bucca ed en scrit.

La cunvegna da prestaziun cun la Fundaziun Medias Rumantschas vegn purtada e segnada collegialmain da la Confederaziun e dal chantun.

### **5.3.5. Agentura da novitads svizra Keystone – ATS**

L'Agentura telegrafica svizra Keystone – ATS realisescha cun sustegn da la Confederaziun e dal chantun ina purschida en lingua taliana davart actualitads dal di sin nivel chantunal e regional.

## **6. Obligaziuns e cundiziuns**

L'agid finanziaal è collià cun las suandantas obligaziuns e cundiziuns:

### **6.1 Utilisaziun dals meds**

L'agid finanziaal sto vegnir utilisà exclusivamain per finanziaar las prestaziuns tenor la cifra 5 da questa convegno da prestaziun. La retschavidra da l'agid finanziaal sto esser abla da tut temp d'attestar l'utilisaziun correcta da l'agid finanziaal.

### **6.2 Obligaziuns d'informaziun**

La retschavidra da l'agid finanziaal infurmescha immediatamain il UFC davart eventualas circumstanzas che pudessan avair in'influenza sin l'execuziun da questa convegno da prestaziun (cuntraversas giuridicas cun terzas personas; midadas en gremis directivs euv.).

### **6.3 Dretg d'acquisiziun**

La retschavidra da l'agid finanziaal sto resguardar, cun ademplir las prestaziuns convegnidas precedentamain, il dretg d'acquisiziun dal chantun Grischun, uschenavant che quel è applitgabel, e dar pled e fatg en ses rapport annual.

### **6.4 Menziun dal UFC**

La retschavidra da l'agid finanziaal è obligada da menziunar il UFC sco donatur sin tut ils meds da reclama e da comunicaziun (communicaziuns a las medias, invits, prospects, inserats da reclama, placats, internet, rapports annuals euv.). En detagl vala per la menziun mintgamai il fegl d'informaziun actual dal UFC ([www.bak.admin.ch](http://www.bak.admin.ch) > Documentaziun > Logos dal UFC).

### **6.5 Ulteriuras obligaziuns**

Ils agids finanziaals dal UFC ston vegnir utilisads per las incumbensas tenor la cifra 5 da questa convegno. Eventuals surplis dal retgav ston vegnir preschentads en il quint annual e vegnir remess en moda liada.

## **6. Agens meds finanziaals / agids finanziaals da terzs / autezza e modus da pajament da l'agid finanziaal**

### **6.3. Agens meds finanziaals**

Il chantun Grischun sa participescha en moda commensurada a la finanziaziun da las mesiras cun agens meds finanziaals tenor la cifra 5 e preschenta quels en il program annual ed en il quint annual (incl. preventiv).

### **6.4. Agids finanziaals da terzs**

La retschavidra da l'agid finanziaal procura che las obligaziuns e las cundiziuns d'auters donaturs d'agids finanziaals na stettian betg en cuntradicziun cun questa convegno da prestaziun.

## 6.5. Autezza e modus da pajament da l'agid finanziel

Il UFC s'oblighescha da sustegnair il chantun Grischun durant la perioda 2025–2028 cun agids finansials da totalmain 22 milliuns francs. Quests agids finansials vegnan pajads sco suonda:

- Per sustegnair il chantun Grischun tenor l'art. 17 OLing è previs mintg'onn in import da 250'000 francs per ils onns 2025–2028 (credit A231.0123 mesiras per la chapientscha vicendaivla).
- Per mantegnair e promover la lingua e cultura rumantscha e taliana en il chantun Grischun tenor ils artitgels 18-21 OLing èn previsas las suandantas contribuziuns en il plan da finanzas da la Confederaziun (credit A231.0122 promoziun da lingua e cultura en il Grischun):

| <u>2025</u> | <u>2026</u> | <u>2027</u> | <u>2028</u> | <u>Total</u>       |
|-------------|-------------|-------------|-------------|--------------------|
| 5.17 miu.   | 5.23 miu.   | 5.28 miu.   | 5.33 miu.   | 21.01 <sup>1</sup> |

Ils agids finansials annuals vegnan pajads il pli tard la fin d'avrigl, premess ch'il rapport saja avant maun tenor la cifra 9.1 da questa convegno da prestaziun.

L'obligaziun da pajament dal UFC vala cun resalva da l'approvaziun dal preventiv tras las Chombras federalas. Eventualas midadas dal credit (vers engiu u vers ensi) vegnan communitgadas a la retschavidra da l'agid finanziel entaifer in termin commensurà. En cas da grondas reduziuns po la convegno da prestaziun eventualmain vegnir negoziada da nov.

## 7. Instruments per examinar las incumbensas ed instruments da gestiun

### 7.3. Rapport e surveglianza

#### 7.3.2. Program

Il chantun Grischun inoltescha mintg'onn enfin la fin da december il program dal chantun per il proxim onn. Il program cumpiglia las activitads ed ils projects concrets dal chantun ed ils programs da las organisaziuns e da las instituziuns sustegnidas.

Suenter avoir examinà ils documents inoltrads approva il UFC il program il pli tard enfin la fin da mars da l'onn suandant.

#### 7.3.3. Rapport e controlling

Enfin la fin da mars fa il chantun Grischun mintgamai in rapport per mauns dal UFC davart l'utilisaziun dals meds finansials durant l'onn precedent e davart ils resultats dals projects terminads resp. currents. En quest rapport dat il chantun Grischun pled e fatg, sche e quant enavant ch'el ha:

- cuntanschì las finamiras tenor la cifra 4 da questa convegno da prestaziun;
- ademplì las incumbensas tenor la cifra 5 da questa convegno da prestaziun;
- observà las obligaziuns e cundiziuns tenor la cifra 7 da questa convegno da prestaziun.

#### 7.3.4. Discurs en connex cun il rapport

Sin basa dal rapport ha lieu mintg'onn, il pli tard enfin la fin da matg, almain in discurs tranter il chantun Grischun ed il UFC. En il center dal discurs stattan surtut la realisaziun da las finamiras e l'adempliment da

---

<sup>1</sup> Tenor la planisaziun da las finanzas da la Confederaziun, situaziun: avrigl 2021.

las incumbensas dal punct da vista quantitativ e qualitativ. Il UFC protocollescha il discurs sco er eventualas mesiras concluidas.

Plinavant organischescha il chantun Grischun regularmain discurs trilaterals e multilaterals tranter il UFC, il chantun e las organisaziuns sustegnidas. L'object dals discurs èn surtut l'examinaziun da las finamiras e dumondas surordinadas da la collavuraziun.

#### **7.4. Dretg d'obtegnair infurmaziuns e dretg da controlla**

Il UFC e la CDF han da tut temp il dretg da controlla ed il dretg d'obtegnair infurmaziuns davart las activitads da la retschavidra da l'agid finanziel e da las retschavidras posteriuras da l'agid finanziel en il rom da questa convegno da prestaziun. Il UFC po pretender da tut temp, ultra dals instruments da gestiun previs, in rapport a bucca u en scrit davart in tema specific. Il UFC ha cunzunt il dretg da prender invista da las finanzas dal retschavider da l'agid finanziel e da verifitgar al lieu che las obligaziuns e cundiziuns tenor questa convegno da prestaziun vegnian observadas («controlla al lieu»). Plinavant po el da tut temp analisar sez u surdar l'incumbensa d'analisar las finanzas da la retschavidra da l'agid finanziel. La retschavidra da l'agid finanziel garantisce che quest dretg da controlla e d'obtegnair infurmaziuns vegnia francà en las convegno da prestaziun posteriuras.

#### **7.5. Evaluaziun externa da las subvenziuns dal UFC al chantun Grischun**

Durant la perioda da la convegno da prestaziun duai l'agid finanziel dal UFC al chantun Grischun vegnir evaluà externamain l'onn 2025. La finamira da l'evaluaziun è quella d'examinar en moda regulara l'effect da las mesiras dal chantun e da las prestaziuns da las organisaziuns respectivas. L'object, las dumondas tematicas sco er l'organisaziun da l'evaluaziun defineschan il chantun Grischun ed il UFC ensemen. En il focus stattan ils svilups dapi l'ultima evaluaziun l'onn 2019 sco er las activitads da las organisaziuns Lia Rumantscha e Pro Grigioni Italiano.

Il mandat per l'evaluaziun surdat la Confederaziun ad ina interpresa d'evaluaziun externa. Ils custs surpiglia il UFC.

### **8. Adempliment manglus u nunadempliment e revocaziun**

#### **8.3. Adempliment manglus u nunadempliment tras il retschavider da l'agid finanziel**

Sch'il retschavider da l'agid finanziel n'ademplescha malgrà in'admoniziun betg sias obligaziuns resp. ademplescha quellas en moda manglusa, surtut er quellas areguard il rapport e la surveglianza, po il UFC tenor l'artitgel 28 LSu stritgar resp. reducir en moda commensurada ils agids finanzials ch'èn anc da prestar ubain pretender enavos tut u ina part dals agids finanzials gia prestads, inclusiv in tschains da tschintg pertschient dapi il pajament.

#### **8.4. Revocaziun ed adattaziun da la convegno da prestaziun**

Per la revocaziun da questa convegno da prestaziun vala l'artitgel 31 en cumbinaziun cun l'artitgel 30 LSu. L'adattaziun da la convegno da prestaziun sa drizza tenor las disposiziuns generalas dal Dretg d'obligaziuns dals 30 da mars 1911 (DO; CS 220).

## 9. Proceder en cas da dispitas

Il proceder en cas d'eventualas dispitas tranter las partidas sa drizza tenor las disposiziuns generalas da la giurisdicziun federala.

## 10. Coordinaziun

Las suandantas persunas da contact stattan a disposiziun:

- da vart dal retschavider da l'agid finanzia: Ivo Berther, incumbensà per la promoziun da linguas, 081 / 257 48 06, ivo.berther@afk.gr.ch
- da vart dal UFC: Clau Dermont, collavuratur scientific secziun cultura e societad, 058 / 467 39 97, clau.dermont@bak.admin.ch

Lieu/data: \_\_\_\_\_

Lieu/data: \_\_\_\_\_

Per il UFC:

Per il chantun Grischun:

---

Carine Bachmann  
Directura

---

Jon Domenic Parolini  
Cusseglier guvernativ

---

David Vitali  
Manader da la Secziun cultura e societad

---

Ursin Widmer  
Manader da l'Uffizi da cultura



## Mesiras chantun Grischun –

Agiunta tar la cunvegna da prestaziun promoziun da linguas 2025-2028 tranter la Confederaziun ed il chantun

---

### CHAMP D'ACZIUN: ADMINISTRAZIUN PLURILINGUA

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mesira 1:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Activitad da translaziun</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Curta descripziun / finamira:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Coordinaziun centrala ed extensiun da las translaziuns en talian e rumantsch tras il servetsch da translaziun chantunal tenor CR 407/2024. La priorisaziun e l'attribuziun dals texts da translatar tenor il model dals trais rintgs (translaziun interna/externa resp. revisiun) duai augmentar l'effizienz e garantir in volumen da translaziuns pli grond. Ultra da quai duai vegnir examinada l'acquisiziun d'in program da translaziun automatica per l'administraziun generala. La finamira è d'avair ina preschientscha pli ferma e pli consequenta da tut las trais linguas chantunals tar l'infurmaziun e communicaziun en scrit da l'administraziun chantunala. |
| <b>Prescripziuns surordinadas:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <i>Ordinaziun da linguas Confederaziun:</i> OLing 17 al. 1 a; 18 al. 1 a 2<br><i>Catalog da mesiras chantun:</i> 1.2, 1.3, 1.9                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Indicats:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| - Status da l'extensiun<br>- Prestaziun da translaziuns                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mesira 2:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Administraziun chantunala trilingua</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Curta descripziun / finamira:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Il nov corporate design (en lavur), il nov web design (a partir da l'onn 2026/2027), e-portal (introducziun dapi la fin da l'onn 2024) ed in'ulteriura sensibilisaziun dals schefs da las UA tras il Post spezialisà per la plurilinguitad (codex per la promoziun da las linguas) duain purtar meglieraziuns en il mintgadi, surtut en il contact direct cun la populaziun e cun las vischnancas. Il nov web design duai fixar il diever consequent da la trilinguitad sco standard. Il nov corporate design dal chantun vegn ad esser unitar e triling. Grazia al e-portal èn ils documents ils pli impurtants da chattar e da consultar facilmain en tut las trais linguas. |
| <b>Prescripziuns surordinadas:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <i>Ordinaziun da linguas Confederaziun:</i> OLing 18 a 4<br><i>Catalog da mesiras chantun:</i> Mesira 1.6, 1.11                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Indicats:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| - Pass da realisaziun corporate design chantun, web design, e-portal, codex per la promoziun da las linguas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mesira 3:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Cumpetenzas linguisticas emploiadas ed emploiads dal chantun</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Curta descripziun / finamira:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| La represchentanza da las gruppas linguisticas (decleraziun persunala: indicaziun da la lingua materna 1 ed evtl. 2) entaifer l'administraziun chantunala correspunda procentualmain circa a la represchentaziun en la populaziun dal chantun. Las cumpetenzas linguisticas dal persunal vegnan svilupadas vinavant tras furmaziuns supplementaras. Tras ina recrutaziun sistematica vegnan serradas las largias entaifer ils uffizis chantunals. En cumissiuns d'impurtanza chantunala duain da nov esser represchentadas tut las trais gruppas linguisticas. |
| <b>Prescripziuns surordinadas:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <i>Ordinaziun da linguas Confederaziun:</i> OLing 17 al. 1 b; 18 a 4<br><i>Catalog da mesiras chantun:</i> 1.7, 1.13                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Indicats:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Lingua materna/cumpetenzas linguisticas persunal (UP), cumparegliaziun statistica da las linguas chantunala (UET)</li> <li>- Purschida da curs da lingua tras il UP, dumonda/participaziun dal persunal a curs</li> <li>- Implementaziun da la dumonda da las linguas en la strategia RU dal chantun (tranter auter recrutaziun)</li> <li>- Cumposiziun linguistica en las cumissiuns d'impurtanza chantunala</li> </ul>                                                                                              |

## CHAMP D'ACZIUN: FURMAZIUN

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mesira 4:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Producziun da meds d'instrucziun</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Curta descripziun / finamira:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p>D'ina vart duai la producziun da meds d'instrucziun ordinaria vegnir relevada statisticamain en l'Uffizi per la scola populara ed il sport. Da l'autra vart vegnan ils pass da realisaziun da dus projects gronds actuals documentads en detagl:</p> <p>«Civica. Med d'instrucziun digital triling per l'instrucziun civica (stgalim secundar II)»: Il project è vegnì concludì da la Regenza (CR 518/2024), la realisaziun è planisada per la perioda 2024-2029; ils moduls tematics prunts vegnan mess a disposiziun cuntinuadamain (a partir da l'onn 2025 trais fin quatter per onn).</p> <p>«Avraportas. Med d'instrucziun da lingua, curs e certificat rumantsch per persunas che n'èn betg da lingua rumantscha». Il concept cumplessiv dal project, che stat sut la direcziun dal DECA e da la SAPGR, è sin maisa; la realisaziun è planisada a partir da l'onn 2025.</p> |
| <b>Prescripziuns surordinadas:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Ordinaziun da linguas Confederaziun:</i> OLing 17 al. 2 1; 18 a 1<br><i>Catalog da mesiras chantun:</i> 2.7                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Indicats:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Statistica dals meds d'instrucziun USS</li> <li>- Pass da realisaziun «Civica» ed «Avraportas» e dumber da moduls online</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mesira 5:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Scolas bilinguas sco er instrucziun rumantsch/tudestg</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Curta descripziun / finamira:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Statistica da la situaziun actuala e da las mesiras da promoziun per l' instrucziun plurilingua sin tut ils stgalims da furmaziun: tranter auter scolas primaras bilinguas en vischnancas monolinguas; scolas medias privatas, che porschan scolaziuns bilinguas en il senn da la Lescha davart las scolas medias; SMP e SMC cun instrucziun d'immersiun en ina segunda lingua chantunala.                                                                                                      |
| <b>Prescripziuns surordinadas:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <i>Ordinaziun da linguas Confederaziun:</i> art. 17 al. 1 2 c; 18 al. 1 a<br><i>Catalog da mesiras chantun:</i> 2.6, 2.10, 2.11, 2.14                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Indicats:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Rapport annual davart il USS, il UCFP ed il UMS al Post spezialisà per la plurilinguitad</li> <li>- Premiaziun annuala da lavurs da matura davart la bilinguitad</li> <li>- Produenziun da meds d' instrucziun en rumantsch ed en talian</li> <li>- Absolventas ed absolvents da la SAPGR per l' instrucziun en las linguas correspundentas</li> <li>- Curs realisads e barat per persunas d' instrucziun da scolas bilinguas tras la SAPGR</li> </ul> |

Lieu/data: \_\_\_\_\_

Lieu/data: \_\_\_\_\_

Per il UFC:

Per il chantun Grischun:

\_\_\_\_\_  
Carine Bachmann

Directura

\_\_\_\_\_  
Jon Domenic Parolini

Cusseglia guvernativ

\_\_\_\_\_  
David Vitali

Manader da la Secziun Cultura e societad

\_\_\_\_\_  
Ursin Widmer

Manader da l'Uffizi da cultura